

Jaarverslag 2017

NPV – ZORG VOOR HET LEVEN

Inhoud

Voorwoord	3
Vanuit de directie 2017	3
Directie	3
Financiën	3
Landelijk bureau	3
Organogram.....	4
Feiten en cijfers 2017	5
NPV-lezing ‘Hoe blijft het leven een geschenk’	5
Privacy	5
Lezingen en themabijeenkomsten	5
Filmpje over de NPV	6
Vanuit het bestuur	7
Samenstelling bestuur.....	7
Bestuursstructuur.....	7
Mutaties in het bestuur.....	7
Bestuursvergaderingen	7
Vertegenwoordiging.....	7
Opkomen voor het leven.....	8
Twittercampagne ‘Wat zegt jouw partij over ... #TK2017’	8
Keuzehulp voor mensen die DNA-onderzoek overwegen	8
Week van het Leven	9
Orgaandonatie.....	9
Brieven.....	9
Rondetafelgesprekken	10
Manifest gemeenteraadsverkiezingen 2018.....	10
Project ‘Komt een test bij de dokter’	10
Toerusten om zelf keuzes te maken.....	11
Top 5 onderwerpen NPV-Advieslijn	11
Toerustingsbijeenkomsten	11
Digitale keuzehulp	11
Publiciteit voor de NPV-Advieslijn	12
Filmpje <i>Tijdig nadenken over het levenseinde</i>	12
Jubileum NPV-Consultatiepunt	12
Nieuwe vrijwilligers NPV-Consultatiepunt	12

Ledenpeiling over NPV-Advieslijn.....	12
De NPV-Levenswensverklaring.....	13
De NPV-Levenswensverklaring en het levenstestament.....	13
NPV-Thuishulp: groeiende vraag naar hulp	14
Vrijwillig Dichtbij.....	14
Steun en advies voor kerken	14
Themadag 2017	14
Digitalisering.....	14
Fondsenwerving	15
Ledenwerving	15
Kerken.....	15
Ondernemer voor het leven.....	15
Zorgcheque.....	15
Doneren via de website.....	15
Ledenbinding	16
Ledenvoordelen.....	16
Nieuwsbrief <i>Nieuw(s) voor NPV-leden</i>	16
Jongeren & de NPV	17
Week van de Lentekriebels	17
Film	17
Jaarrekening 2017	18

Voorwoord

Voor u ligt het verslag van de NPV over het jaar 2017. De NPV zet zich al 35 jaar in voor de bescherming van kwetsbaar mensenleven. Al deze jaren heeft de NPV inspiratie gehaald uit de Bijbel en het leven van Jezus Christus. Het motto 'Zorg voor het leven' geeft betekenis aan de omgang met en het omzien naar elkaar.

Vanuit de directie 2017

Directie

Mevrouw drs. E.E. Wiegman-van Meppelen Scheppink vervult de functie van directeur. Zij maakte in december bekend per 1 maart 2018 haar dienstverband bij de NPV te beëindigen.

Ledenaantal

Op 31 december 2017 had de NPV 54.856 leden, waarvan 568 Way of Life-leden. Hoewel het ledenaantal van de NPV nog steeds afneemt, is er een groei te zien in het aantal mensen dat lid wordt. In 2016 werden 290 mensen lid, in 2017 393.

Financiën

Het jaar 2017 sloot de NPV af met een positief resultaat van € 102.451 (in plaats van een begroot negatief resultaat van - € 47.000). Dit resultaat werd onder meer veroorzaakt door hogere inkomsten dan verwacht uit contributies, giften en kerkelijke collecteopbrengsten. De uitgaven vielen iets lager uit.

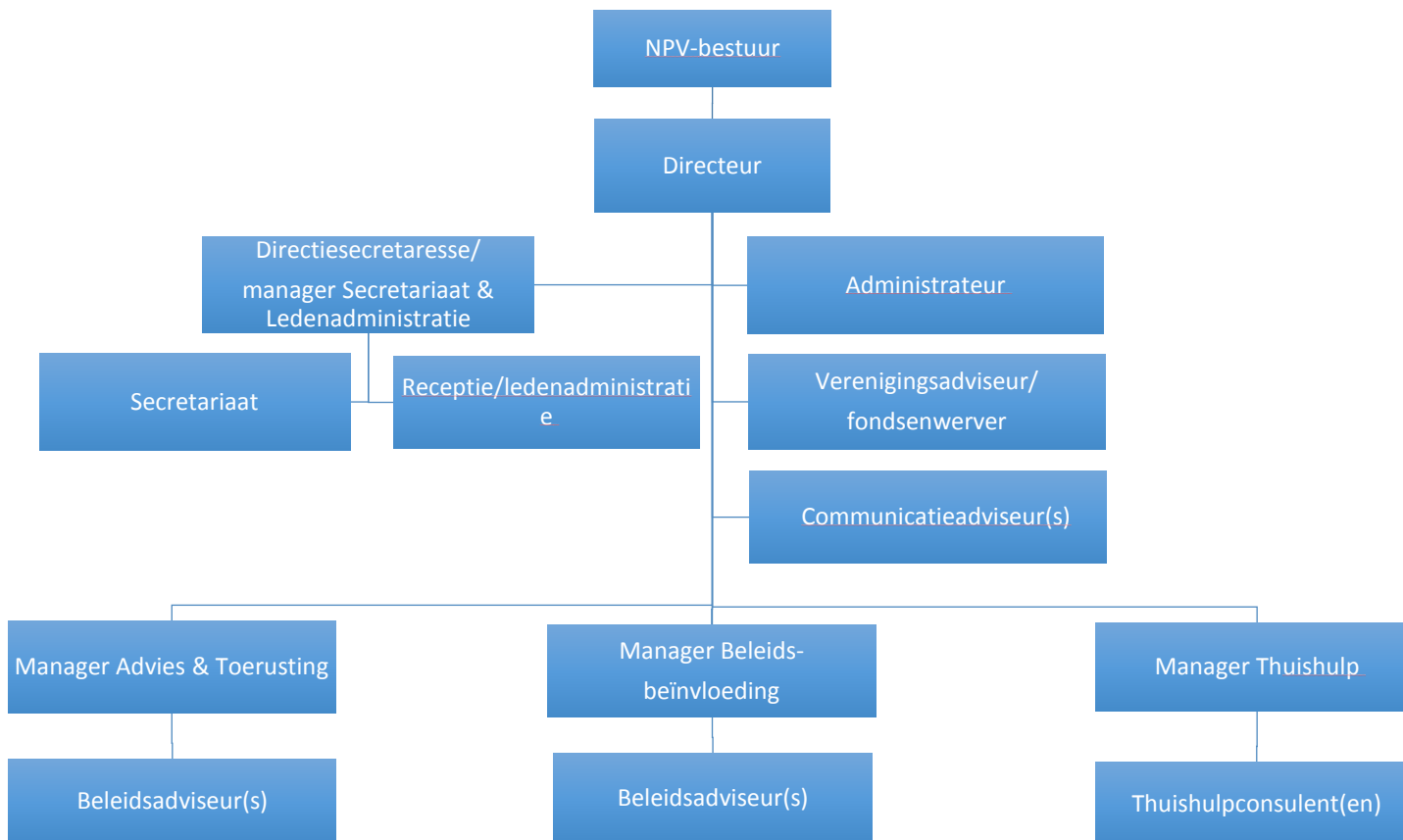
Landelijk bureau

In Veenendaal is het landelijk bureau van de NPV gehuisvest. Van hieruit worden de NPV-afdelingen in het land, huishulpcoördinatoren en vrijwilligers van de NPV-Advieslijn toegerust en ondersteund. De NPV-Advieslijn beantwoordt van hieruit de adviesvragen. De directie, het management, de beleidsadviseurs en stafmedewerkers hebben hier hun kantoor. Ook vindt hier de (leden)administratie en de uitgifte van NPV-Levenswensverklaringen plaats.

Op het landelijk bureau wordt de strategie van de NPV bepaald. Ieder jaar denkt het managementteam tijdens een heidag na over welke thema's in het volgende kalenderjaar zullen worden opgepakt en welke projecten zullen worden uitgevoerd. Dit wordt vastgelegd in een jaarplan dat ieder jaar de leidraad is voor de activiteiten van de NPV. De afdelingen Communicatie en Beleidsbeïnvloeding werken naast het jaarplan ook met vrije ruimte, zodat er tijdig gereageerd kan worden op nieuwe thema's in het publieke debat.

Bij het landelijk bureau van de NPV in Veenendaal werkten op 31 december 23 medewerkers (16 fte) en 2 vrijwilligers met hart voor de zorg voor het leven.

Organogram

Feiten en cijfers 2017

	2016*	2017*
Aantal leden	56.332	54.856
Aantal adviesvragen NPV-Advieslijn	875	793
Aantal NPV-Levenswensverklaringen in omloop	7.174	7.456
Aantal vrijwilligers NPV-Advieslijn	16	20
Aantal vrijwilligers NPV-Thuishulp	6.000	6.550
Aantal NPV-Thuishulpgroepen	63	61
Aantal ondersteunde kerkelijke thuishulpgroepen	74	78
Aantal mensen dat met thuishulp wordt ondersteund	4.200	3.700
- waarvan mensen met een palliatieve hulpvraag	185	200
Aantal verleende uren thuishulp	129.000	144.000
- waarvan uren palliatieve thuishulp	9.000	10.400
Aantal bestuursleden plaatselijke afdelingen	454	382
Aantal lezingen/workshops/presentaties	150	173
Aantal keren NPV in de media	106	81
- waarvan door de NPV geschreven opinieartikelen		20
Aantal likes op Facebook	985	1.245
Aantal volgers op Twitter	1.539	1.670

* per 31 december

NPV-lezing 'Hoe blijft het leven een geschenk'

We hoeven als christenen niet steeds in het defensief te zijn, als het gaat om de visie op (het begin van) het menselijk leven. Dat betoogde dr. Lambert Hendriks, rooms-katholiek moraaltheoloog, tijdens de NPV-lezing 2017. 'Een beroep doen op God is geen zwakgebod.' De titel van zijn lezing was 'Hoe blijft het leven een geschenk?' Hendriks: 'Het feit dat ik leef is al een geschenk, het is niet vanzelfsprekend. En er zijn grenzen aan hoe ik met dat leven omga. Het woord grenzen suggereert iets heel negatiefs. Veel belangrijker is dat we benadrukken hoe mooi het leven is.'

Privacy

Met het oog op de Algemene Verordening Gegevensbescherming die in mei 2018 van kracht wordt, heeft de NPV in 2017 allerlei maatregelen genomen om aan de wet te kunnen voldoen. Er is een protocol Meldplicht Datalekken vastgesteld. De afdelingen Ledenadministratie en Advies & Toerusting, zijn actief aan de slag gegaan met het verwerven van toestemming van leden, leads en adviesvragers om gegevens te verwerken en e-mailings te versturen. Met verwerkers zijn verwerkingsovereenkomsten afgesloten.

Lezingen en themabijeenkomsten

Het verzorgen van lezingen, spreekbeurten, themabijeenkomsten en gastlessen bleek net als in voorgaande jaren een goede manier om het gedachtegoed van de NPV te verspreiden. Niet alleen

plaatselijke NPV-afdelingen vragen om spreekbeurten, maar ook kerken, vrouwenverenigingen en scholen. Medewerkers van het landelijk bureau van de NPV verzorgden samen ongeveer 170 lezingen over uiteenlopende thema's die raken aan de zorg voor het leven:

- orgaandonatie
- NPV-Levenswensverklaring
- beslissingen rondom behandelingen aan het einde van het leven
- voltooid leven
- omgaan met dementie
- ouderenmishandeling signaleren
- euthanasie en palliatieve zorg
- eenzaamheid
- seksualiteit
- voorspellende geneeskunde

Filmpje over de NPV

Wie is de NPV? Vanuit welke overtuiging werkt de NPV? Wat doet de NPV nu precies? Om die vragen te beantwoorden heeft de NPV in 2017 een kort filmpje gemaakt. De animatie focust op de drie diensten van de NPV: Thuishulp, Advies & Toerusting en Beleidsbeïnvloeding. Het filmpje sluit af met de oproep lid te worden of het werk te steunen met een gift. Scan de QR-code hiernaast om het filmpje te bekijken of ga naar <https://www.youtube.com/watch?v=c95-rsEtrVk>

Vanuit het bestuur

Samenstelling bestuur

Het NPV-bestuur per 31 december 2017

Naam	Functie
Ing. J. van der Ham	voorzitter
Ing. J.R. Luursema	secretaris
K. Kasper MSc	penningmeester
Mw. drs. J.F. Groenewoud-Roozemon	lid
J.J. van der Knijff	lid
A. Lock	lid
vacature	lid

Bestuursstructuur

Het NPV-bestuur heeft tot taak het besturen van de vereniging. De directeur is belast met de dagelijkse leiding van de vereniging. Hun taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een bestuurs- en directiereglement. Het bestuur legt verantwoording af aan de algemene ledenvergadering. Het bestuur houdt toezicht op het beleid van de directeur en op de algemene gang van zaken binnen de NPV.

De leden van het NPV-bestuur ontvangen geen bezoldiging van de NPV. Zij kunnen wel aanspraak maken op een onkostenvergoeding.

Op 16 mei 2017 werd in De Meern de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering gehouden. Tientallen plaatselijke NPV-afdelingen waren hierbij vertegenwoordigd.

Mutaties in het bestuur

In het verslagjaar zijn afgetreden de bestuursleden mr. P.A.W. Bijleveld en drs. B. de Jong.

Bestuursvergaderingen

In het verslagjaar kwam het bestuur viermaal in een reguliere bestuursvergadering bijeen. Op de bestuursvergaderingen kwamen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde:

- Goedkeuring jaarverslag en jaarrekening 2016
- Accountantsverslag naar aanleiding van de accountantscontrole 2016
- Managementrapportages per kwartaal
- Agenda Algemene Ledenvergadering 16 mei 2017
- Jaarplan en begroting 2018

Het bestuur liet zich tijdens de vergaderingen ook uitgebreid bijpraten over een aantal actuele onderwerpen.

Vertegenwoordiging

Het NPV-bestuur is vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Huisvesting NPV en op de algemene ledenvergadering van de Patiëntenfederatie Nederland, de koepelorganisatie voor patiëntenverenigingen.

Opkomen voor het leven

De NPV ziet voor zichzelf een belangrijke rol in het maatschappelijk debat over medisch-ethische thema's. Twitter, Facebook, mediaoptredens, petitie, opinieartikelen, brieven en statements zijn middelen die de NPV hierbij inzet. Opinievorming en beleidsbeïnvloeding is de taak van de afdeling Beleidsbeïnvloeding. De medewerkers van deze afdeling signaleren en volgen ontwikkelingen op medisch-ethisch gebied en reageren daarop met kortdurende acties of langer lopende projecten. Ook richt de afdeling zich op visievorming en een geregelde peiling van de mening van leden en niet-leden. Belangrijk is om voortdurend in dialoog te blijven met (deskundigen uit) de achterban en te investeren in het relatienetwerk van de NPV.

Twittercampagne 'Wat zegt jouw partij over ... #TK2017'

In aanloop naar de verkiezingen voor de Tweede Kamer in maart 2017 hield de NPV een twittercampagne. In korte kernachtige tweets wilde de NPV de kiezer uitdagen om bij het stemgedrag kritisch te kijken naar de manier waarop de diverse partijen aankijken tegen de zorg en beschermwaardigheid van het leven. Thema's waarover de NPV twitterde waren orgaandonatie, abortus, genetische ontwikkelingen, voltooid leven en andere medisch-ethische kwesties. De actie werd goed opgepakt door politiek-actieve twitteraars.

Keuzehulp voor mensen die DNA-onderzoek overwegen

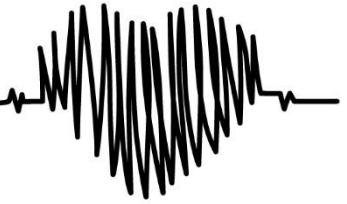

Een samenwerking met het Erfocentrum en VSOP leidde in april tot de presentatie van een online keuzehulp en wachtkamertijdschrift voor mensen die DNA-onderzoek overwegen. De artikelen in het wachtkamertijdschrift gaan in op overwegingen rondom iemands persoonlijke situatie, overtuigingen en waarden die bepalend zijn in de keuze wel of geen onderzoek te doen. De online keuzehulp helpt argumenten en overwegingen die een rol spelen bij een keuze, op een rij te zetten. Zo kan iemand zich voorbereiden op het gesprek met een klinisch geneticus.

Week van het Leven

Ook dit jaar was de NPV medeorganisator van de Week van het Leven. De NPV was voorzitter van het team dat deze week organiseerde en daarmee verantwoordelijk voor veel routineklussen rondom deze week: aansturen reclamebureau, bijhouden van de website, beantwoorden van vragen die via Facebook en de website werden gesteld, opstellen en verzenden van persberichten.

**WANNEER
BEGON
JOUW HART
TE KLOPPEN ?**

zorg voor de allerkleinsten
weekvanhetleven.nl

Voor de week van het leven liet de NPV een filmpje maken over het thema *Wanneer begon jouw hart te kloppen?* Scan de QR-code hiernaast om het filmpje te bekijken of ga naar https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=lm4_B6yhnDE

Ook organiseerde de NPV samen met het wetenschappelijk instituut van de SGP een debatavond met de titel *Nieuwe taboes – Over seksuele druk onder tieners*.

De radioboodschappen die tijdens de Week van het Leven werden uitgezonden, leverden veel reacties op. Positieve en negatieve. Ook werden er klachten ingediend bij de Reclame Code Commissie. De NPV verzorgde namens het de organisatie het verweer op de klachten.

Orgaandonatie

Samen met DirectResearch voerde de NPV een peiling uit onder NPV-leden naar orgaandonatie. Hoe denken NPV-leden over orgaandonatie? Welke ervaringen hebben jongeren en ouderen met orgaandonatie? Welke handvatten hebben zij nodig om een keuze te maken om orgaandonor te worden of juist niet? Hoe kijken zij aan tegen actieve donorregistratie en heeft dat invloed op hun keuze om wel of geen donor te worden?

Uit de peiling bleek dat het percentage NPV-leden, dat zijn keuze rondom orgaandonatie heeft laten registreren, hoger ligt dan het Nederlands gemiddelde. 43% van de NPV-leden heeft dit gedaan tegenover 36% van de Nederlanders. Daartegenover staat wel dat NPV-leden gemiddeld vaker 'nee' kiezen: 40% tegenover 28%.

Brieven

De NPV schreef in totaal zes brieven naar de vaste Kamercommissie van VWS voor een Algemeen Overleg over medisch-ethische zaken. Daarnaast schreef de NPV ook andere brieven. Naar het Medisch Tuchtcollege in Den Haag werd een brief gestuurd, omdat verwarring ontstond over een uitspraak over palliatieve sedatie van december 2016.

Met het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen werd een uitgebreide briefwisseling gevoerd over de werking van de morning-afterpil.

In nauwe afstemming met Siriz schreef de NPV een brief naar de Vaste Kamercommissie VWS over de op handen zijnde wetswijziging in het kader van de abortuspil.

In november verzond de NPV een brief naar de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). In die brief vroeg de NPV aandacht voor de wettelijke regels om vrouwen goed te begeleiden bij een abortus en voor de wettelijke regels ten aanzien van het gebruik van foetaal weefsel. Aanleiding voor de brief was de verscherpte ondertoezichtstelling van de Stichting CASA-klinieken (Nederlands grootste aanbieder van abortusbehandelingen) en een bericht dat de NPV ontving van een tipgever.

Rondetafelgesprekken

Op 23 mei spraken leden uit de Eerste Kamer met deskundigen over orgaandonatie en het Actieve Donor Registratiesysteem (ADR). Esmé Wiegman was namens de NPV bij deze deskundigenbijeenkomst aanwezig. In de aanloop naar dit gesprek stelde de NPV een position paper op met haar visie en standpunten.

Op 30 oktober nam de NPV deel aan het rondetafelgesprek met de Tweede Kamer over de derde evaluatie van de Euthanasiewet. Voorafgaand aan dit gesprek schreef de NPV ook een position paper.

Manifest gemeenteraadsverkiezingen 2018

In een manifest onder de titel *Elk mens mag er zijn... juist in de lokale gemeenschap!* benadrukt de NPV dat eenzaamheid een thema is dat thuishoort in alle partijprogramma's. Met dit statement in de hand kunnen lokale afdelingen de plaatselijke politieke partijen ertoe aansporen, het probleem én de aanpak van eenzaamheid op de agenda te zetten en te houden.

Project 'Komt een test bij de dokter'

In samenwerking met het Prof. dr. G.A. Lindeboominstituut is gewerkt aan een project over gezondheidstesten en wat er gebeurt met de arts-patiëntrelatie als een patiënt op eigen initiatief die soort testen doet, maar van de arts vervolgonderzoek verwacht wanneer de test een zorgelijke uitslag geeft. Het onderzoek en de door de NPV geschreven patiëntbrochure zijn op 28 januari 2018 aan staatssecretaris Blokhuis overhandigd. Diezelfde dag was er een ook symposium over dit thema.

Elk mens mag er zijn...!
Juist in de lokale
gemeenschap

Meer dan een miljoen Nederlanders zijn
eenzaam. Eenzaamheid die lang duurt, is een
probleem. Je gezondheid kan eronder lijden, je
welbevinden wordt aangetast. Eenzaamheid
raakt je hielie bestaan.

Toerusten om zelf keuzes te maken

De NPV vindt het belangrijk dat mensen zelf keuzes kunnen maken als zij voor moeilijke medisch-ethische beslissingen staan. Daarvoor moeten zij dan wel over de juiste informatie en kennis beschikken. De afdeling Advies & Toerusting, helpt hierbij: persoonlijk, betrokken en deskundig.

De medewerkers van de afdeling Advies & Toerusting bieden verschillende vormen van individueel advies. Via de NPV-Advieslijnen worden telefonische vragen beantwoord. Ambulante advisering ('hulp op locatie') is ook mogelijk. Ten slotte organiseert Advies & Toerusting informatieve bijeenkomsten.

Top 5 onderwerpen NPV-Advieslijn

De NPV-Advieslijn kreeg in 2017 in totaal 793 vragen binnen. Dit zijn minder vragen dan in 2016. Mogelijk vinden meer mensen het antwoord op hun vraag al op de website. De themapagina's zijn namelijk vernieuwd en voorzien van uitgebreide informatie. Uit de websitestatistieken blijkt dat deze themapagina's goed worden gelezen. Drie keer was het noodzakelijk om ambulante advisering en toerusting te geven, bijvoorbeeld in het ziekenhuis. De top vijf van onderwerpen waar vragen of reacties over kwamen in 2017, ziet er als volgt uit:

- de (toepassing van de) NPV-Levenswensverklaring
- reanimeren
- staken of voortzetten van een behandeling
- palliatieve zorg
- anticonceptiemethoden

Ook kwamen er opvallend veel vragen binnen over het hersendoodcriterium bij orgaandonatie. Dit is een lastig onderwerp en daarom is er (schriftelijk) overleg geweest met een groep afzonderlijke deskundigen op ethisch, medisch, filosofisch en neurologisch gebied.

Voor de medewerkers van de NPV-Advieslijn is deskundigheidsbevordering en op de hoogte blijven van de actuele medische stand van zaken onontbeerlijk. Daarom kregen de medewerkers van het NPV-Consultatiepunt in 2017 bijscholing over dementie en over palliatieve zorg.

Toerustingsbijeenkomsten

De medewerkers van Advies & Toerusting rusten ook via lezingen en themabijeenkomsten jaarlijks zo'n 1.000 mensen toe. De bijeenkomsten over zwanger worden en omgaan met (on)vruchtbaarheid blijven en blijken in een behoefte te voorzien. De bijeenkomst werd drie keer gehouden en de waardering van de deelnemers is hoog. De deelnemers krijgen informatie over vruchtbaarheid en (hulp bij) zwanger worden en de ethische kanten van vruchtbaarheidsbehandelingen. Door het bieden van deze informatie worden mensen toegerust om eigen keuzes te maken die in lijn liggen met de (christelijke) waarden die zij zelf belangrijk vinden.

Digitale keuzehulp

In maart lanceerde de NPV de eerste digitale keuzehulp. De keuzehulp over het onderwerp 20 wekenecho bestaat uit opdrachten, informatie, gespreksvragen en ervaringsverhalen. Ook is een bibliotheek met achtergrondinformatie beschikbaar. 170 mensen vroegen een inlog aan om de keuzehulp te maken. 51 mensen maakten de keuzehulp helemaal. Om de keuzehulp extra onder de aandacht van verloskundigen te brengen, hebben 150 verloskundigen praktijken een brief met flyer ontvangen.

Aan een tweede keuzehulp, over anticonceptie, is in 2017 hard gewerkt. De bedoeling is dat deze keuzehulp in maart 2018 online gaat. De keuzehulp anticonceptie is opgebouwd uit verschillende onderdelen die apart te doorlopen zijn. Elk onderdeel bestaat uit opdrachten, testjes, infographics en filmpjes. Vruchtbaarheid, seksualiteit, gezinsvorming en anticonceptie komen allemaal aan de orde.

Publiciteit voor de NPV-Advieslijn

In 2016 leverde een grote banneractie op rd.nl goede bekendheid op voor de NPV-Advieslijn. Daarom werd ook in 2017 een banneractie gehouden. Op de websites van cip.nl, rd.nl en nd.nl werden banners geplaatst over de onderwerpen 20 wekenecho, orgaandonatie en anticonceptie. Dankzij deze actie nam het aantal bezoekers van de bewuste themapagina's op de NPV-website enorm toe. Vooral de banner over anticonceptie genereerde een enorme toename van het bezoek aan de themapagina over anticonceptie.

Filmpje *Tijdig nadenken over het levenseinde*

Er werd een start gemaakt met het ontwikkelen van een animatiefilmpje over het belang van tijdig nadenken over het levenseinde. Dit filmpje is een korte vertaling van de bijeenkomst tijdig nadenken over het levenseinde en is bedoeld om mensen te stimuleren op tijd in gesprek te gaan over hun wensen rond het levenseinde. Scan de QR-code hiernaast om het filmpje te bekijken.

U kunt het filmpje ook op YouTube vinden via

https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=YgGnNC2xMXs

Jubileum NPV-Consultatiepunt

Eind 2017 bestond het NPV-Consultatiepunt 20 jaar. Op een speciale jubileumbijeenkomst keken oud-medewerkers, huidige en nieuwe medewerkers terug én vooruit en werd geconstateerd dat ontwikkelingen aan het begin en einde van het leven niet stil hebben gestaan. De NPV is dankbaar voor het team van gemotiveerde en deskundige vrijwilligers, sommigen al betrokken vanaf het eerste uur.

Nieuwe vrijwilligers NPV-Consultatiepunt

Om het NPV-Consultatiepunt dag en nacht bereikbaar te houden voor urgente medisch-ethische vragen, is in 2017 geworven voor nieuwe vrijwilligers. Drie zorgprofessionals zijn bereid gevonden om op vrijwillige basis mee te draaien in het team. Zij zijn begin 2018 begonnen.

Ledenpeiling over NPV-Advieslijn

In de zomer van 2017 is onder 5.000 NPV-leden een peiling gehouden over de bekendheid, wensen en verwachtingen rondom de NPV-Advieslijn. Er is behoefte aan een laagdrempelige mogelijkheid om vragen te stellen. Ook is er behoefte aan advies in de avonduren. Over de uitkomsten van dit onderzoek is uitgebreid gesproken met de vrijwilligers van het NPV-Consultatiepunt en met hen is nagedacht over mogelijkheden om meer herkenbaar en laagdrempelig beschikbaar te zijn. Dit kan door het inzetten van chat, het kan ook door eerste opvang buiten kantoortijden voor minder urgente vragen. Voor beide mogelijkheden is draagvlak onder de doelgroep en de vrijwilligers. Aan de hand van de uitkomsten zijn besluiten genomen over het inzetten van een chatfunctie in de advisering en het samenvoegen van de toegang van het spreekuur en het NPV-Consultatiepunt tot één ingang. De nieuwe samengevoegde dienstverlening zal NPV-Advieslijn gaan heten.

De NPV-Levenswensverklaring

Op 31 december 2017 waren er 7.456 NPV-Levenswensverklaringen in omloop. Een stijging van 282 ten opzichte van 31 december 2016.

In 2016 deed de NPV onderzoek onder houders van de NPV-Levenswensverklaring naar hun ervaringen en verwachtingen met de NPV-Levenswensverklaring. Volgend op dit onderzoek zijn er in 2017 focusgroepbijeenkomsten geweest. Door de gesprekken met de deelnemers van deze bijeenkomsten heeft de NPV meer inzicht gekregen in de manier waarop houders de NPV-Levenswensverklaring gebruiken, hoe zij de verklaring beleven en welke andere behoeften zij hebben. Het blijkt dat het niet voor alle houders duidelijk is hoe de NPV-Levenswensverklaring kan worden gebruikt (bijvoorbeeld om een gesprek aan te gaan met een arts). De informatie die bij de NPV-Levenswensverklaring wordt verstrekt is hier deels de oorzaak van. De tekst kan duidelijker en er is behoefte aan beeldmateriaal of video. Ook blijkt dat de houders van de NPV-Levenswensverklaring niet altijd weten dat zij wijzigingen (zoals een andere vertegenwoordiger) moeten doorgeven om de verklaring up-to-date te houden. De NPV gaat in 2018 aan de slag om verbeteringen in de NPV-Levenswensverklaring door te voeren. Ook wordt er gewerkt aan twee instructiefilmpjes. Eén voor houders van een NPV-Levenswensverklaring en één voor zijn of haar vertegenwoordiger.

De NPV-Levenswensverklaring en het levenstestament

De moeite die de NPV heeft gedaan om goede contacten te krijgen met notarissen heeft vruchten afgeworpen. De NPV is gevraagd om mee te schrijven aan de herziening van de brochure *Het Levenstestament* van EPN-notarissen.

NPV-Thuishulp: groeiende vraag naar hulp

Er is veel vraag naar hulp en ondersteuning. Al jaren groeit het aantal uren door de NPV mogelijk gemaakte thuishulp. In 2017 maakte NPV-Thuishulp 144.000 uur hulp en ondersteuning aan 3.700 hulpvragers mogelijk door NPV-afdelingen en bij de NPV aangesloten kerken toe te rusten en basisvoorwaarden voor de uitvoering te scheppen. De thuishulp die de NPV biedt, is aanvullend op de al aanwezige professionele hulp. Vrijwilligers kunnen oppassen, boodschappen doen, koken, wassen en strijken, maar ook de mantelzorger ondersteunen. NPV-Thuishulp biedt ook ondersteuning in de palliatieve zorg.

De medewerkers NPV-Thuishulp van het landelijk bureau ondersteunen plaatselijke vrijwilligersgroepen bij het bieden van hulp. Dat doet de NPV-Thuishulp door het verzorgen van cursussen en lezingen voor coördinatoren en vrijwilligers over onderwerpen die passen bij ouderenzorg, mantelzorg en dementie. Ook in 2017 zijn er weer nieuwe cursussen en workshops ontwikkeld, inspelend op de vraag van vrijwilligers. NPV-Thuishulp schept ook de administratieve randvoorwaarden voor de organisatie van thuishulp en de coördinatie van vrijwilligers. Ten slotte adviseert en ondersteunt NPV-Thuishulp bij het opbouwen van lokale samenwerking. De ondersteuning die de NPV biedt is erop gericht dat thuishulpgroepen zelfstandig en deskundig kunnen functioneren.

Vrijwillig Dichtbij

In het kader van het landelijk programma Vrijwillig Dichtbij is in samenwerking met 13 landelijke vrijwilligersorganisatie en onder leiding van branche-organisatie NOV gewerkt aan de versterking van afdelingen en de lokale samenwerking. In 2015 is gestart met dit project. Focus lag ook dit jaar op het voortzetten van de beweging die we vorig jaar zijn ingezet met Vrijwillig Dichtbij: afdelingen helpen om zelfstandig en sterk gepositioneerd te raken. 14 NPV-afdelingen werken aan een eigen project. Een aantal projecten die vorig jaar door afdelingen zijn gestart, beginnen nu vruchten af te werpen. Geregeld komt dit in de plaatselijke pers. Ook dat is een verdienste van Vrijwillig Dichtbij: de afdelingen weten de pers steeds beter te vinden.

Steun en advies voor kerken

NPV-Thuishulp heeft niet alleen eigen groepen. NPV-Thuishulp ondersteunt ook 74 kerkelijke thuishulpgroepen. Want steeds meer kerken ontvangen hulpvragen van gemeenteleden. Dit kunnen eenvoudige verzoeken zijn, zoals hulp bij de boodschappen of vervoer naar een ziekenhuis. De vragen kunnen ook complexer zijn, bijvoorbeeld hulp aan een sterfbed. Kerken die deze thuishulp willen gaan bieden, maar vragen hebben over bijvoorbeeld de organisatie, kunnen ondersteuning krijgen van de NPV. In 2017 was er een lichte toename van het aantal kerkelijke thuishulpgroepen.

Themadag 2017

Troosten stond centraal tijdens de themadag voor de NPV-Thuishulp. 'Troosten is: rust uitstralen, de tijd nemen, iemand op verhaal laten komen', zei verpleeghuispastor Marinus van den Berg. De dag werd georganiseerd voor de NPV-Thuishulpvrijwilligers, die niet alleen praktische hulp bieden, maar ook troost. Naast een plenaire lezing waren er diverse workshops. De themadag trok zo'n 230 bezoekers.

Digitalisering

Het intranet voor de thuishulpcoördinatoren is verder gevuld met ondersteuningsinformatie. Het plannings- en registratieprogramma voor de thuishulp, ZorgBeheer, is verder verbeterd en aangepast aan de behoeften van gebruikers.

Fondsenwerving

Ledenwerving

Er is volop ingezet op het werven van nieuwe leden door een brede ledenwerfactie, ook via tv en sociale media, waarbij leden onder meer gestimuleerd werden nieuwe leden te werven. Met het merendeel van de leden die hun lidmaatschap opzegden is telefonisch contact gelegd. In een kwart van de gevallen resulteerde dit in een blijvend lidmaatschap of steun in de vorm van donateurschap, in de meeste gevallen ook in alsnog betaling van de contributie. Het totale ledenaantal nam in 2017 met 1.476 af tot 54.856 (inclusief gezins- en Way of Life-leden). Overlijden en ouderdom zijn een belangrijke factor bij deze afname.

Kerken

Meer kerken zijn de NPV financieel gaan steunen. Een mailing halverwege het jaar heeft daar waarschijnlijk aan bijgedragen.

Ondernemer voor het leven

In 2017 is de mogelijkheid gelanceerd om NPV-Ondernemer voor het leven te worden. De betrokken ondernemers steunen en denken mee in concrete campagnes die het geluid van leven terugbrengen in de Nederlandse samenleving. Voor een bedrag vanaf € 1.000 per jaar kan een ondernemer deelnemen en participeren in een netwerk van ondernemers met hart voor mensenlevens. De door de NPV georganiseerde inspiratie- en netwerkbijeenkomsten zijn de gelegenheden waarbij ondernemers worden toegerust en betrokken bij (toekomstige) campagnes. De NPV biedt ondernemers een certificaat; de mogelijkheid op de NPV-website te worden vermeld en biedt het NPV-Ondernemerslogo aan om gebruikt te worden in eigen publicaties.

Zorgcheque

Begin 2017 kreeg de NPV bericht dat zij samen met het Prof. dr. G.A. Lindeboominstituut en Er is hulp was genomineerd voor de Pro Life Zorgcheque. Vanaf 23 februari kon iedereen via de website van Pro Life stemmen op zijn favoriete organisatie. Iedere uitgebrachte stem was € 1 euro waard. De NPV kreeg de meeste stemmen. Begin 2018 werd de Zorgcheque overhandigd. De NPV-Advieslijn ontving het mooie bedrag van € 4.880.

Doneren via de website

In 2017 is de website aangevuld met een speciale doneermodule. Via een pop-upschermbalk onderaan de website worden websitebezoekers gestimuleerd het werk van de NPV te steunen.

Ledenbinding

Ledenvoordelen

Ook in 2017 bood de NPV, als waardering voor de steun van alle leden die zich met de NPV betrokken weten bij de zorg voor het leven én om de band met de leden te versterken, een pakket ledenvoordelen. De aanbiedingen variëren van korting bij bepaalde horecagelegenheden waar mensen met een beperking in dienst zijn, tot een gereduceerd tarief voor CORPUS Reis door de mens.

Nieuwsbrief *Nieuw(s) voor NPV-leden*

In 2017 is de NPV begonnen met een digitale nieuwsbrief voor NPV-leden. Deze nieuwsbrief is een aanvulling op het ledenblad *ZORG*. De lange doorlooptijd van de vormgeving, druk en verspreiding van *ZORG* brengt met zich mee dat de inhoud niet altijd volledig actueel is. De nieuwsbrief biedt wel de mogelijkheid om actuele medisch-ethische thema's onder de aandacht te brengen. Daarnaast versterkt de nieuwsbrief de aandacht voor *ZORG* en de bijbehorende giftenbrief.

Jongeren & de NPV

De bekendheid van de jongerenafdeling Way of Life groeit langzaam door. Steeds vaker wordt Way of Life gevraagd een bijdrage te leveren op scholen of in kerken. Door deze lezingen en workshops wist Way of Life meer dan 1.100 jongeren te bereiken met het gedachtegoed van de NPV.

De leden van Way of Life ontvingen vier keer het digitale Way of Life-Magazine. Een editie had als thema 'Wanneer begon jouw hart te kloppen' (over abortus), de andere magazines hadden als thema seksualiteit en orgaandonatie en in de zomereditie werden jongeren aan het denken gezet over wat zij voor anderen kunnen betekenen tijdens de zomerperiode. Way of Life is actief op Facebook en heeft een eigen website.

Week van de Lentekriebels

Tijdens de Week van de Lentekriebels, van 20 tot en met 24 maart, publiceerde Way of Life dagelijks een 'goede tip over liefde en seksualiteit' op sociale media. Deze tips werden gegeven door diverse bekenden uit christelijk Nederland. Onder andere Cocky Drost en Steven Middelkoop werkten mee aan deze actie. Het RD besteedde ook aandacht aan deze tips.

Film

Samen met Arjet Borger van de Care for Sexuality Foundation maakte Way of Life een filmpje over seksualiteit en veilige relatievorming. In dit filmpje met de titel *Wat is veilig vrijen volgens jou?*, krijgt veilig vrijen een nieuwe invulling. Veilig vrijen moet ook gaan over hoe je je voelt bij de ander. Kun je elkaar vertrouwen? Kun je jezelf zijn? Durf je over alles te praten? Houden jullie rekening met elkaar? Veiligheid gaat dus over veel meer dan voorbehoedsmiddelen. Het moet ook – of juist – gaan over emotionele en relationele veiligheid. Bekijk het filmpje via https://www.youtube.com/watch?v=8CtL8Rs_Xcs of scan de QR-code hiernaast.

Jaarrekening 2017

Financiële verantwoording

Het jaar 2017 sluiten we af met een positief resultaat van € 102.451 (in plaats van een begroot negatief resultaat van - € 47.000). Dit positieve resultaat wordt onder meer veroorzaakt door hogere inkomsten dan verwacht uit contributies, giften en kerkelijke collecteopbrengsten. De uitgaven vielen iets lager uit.

De omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen

De huidige hoogte van de continuïteitsreserve wordt onder het gewenste niveau beschouwd. Vanuit het positieve resultaat en de overige reserves, het vrij besteedbare vermogen, wordt als gevolg hiervan de continuïteitsreserve verhoogd. Daarnaast is er gekozen voor een bestemmingsreserve om voor 2018 en 2019 een gedeelte van het positieve resultaat te reserveren voor een communicatiemedewerker en overige werkzaamheden Marketing & Communicatie. Dit resulteert tegelijkertijd in een lagere overige reserve. Hiermee is het 'onbestemd vermogen' fors verkleind. Het merendeel van de reserves is toegekend aan de continuïteit van de vereniging of een specifieke bestemming om hiermee het doel van de NPV verder te verwezenlijken.

De resultaatbestemming en hieruit volgend de verdeling van het resultaat is op onderstaande wijze doorgevoerd:

Resultaatbestemming	2017	2016
	€	€
- continuïteitsreserve	150.000	50.000
- overige reserves	-79.285	101.950
- bestemmingsreserve financiering activa	-43.188	-4.938
- bestemmingsreserve uitbreiding CRM fase 2	-	-21.802
- bestemmingsreserve Communicatiemedewerker	35.000	-
- bestemmingsreserve Marketing & Communicatie	35.000	-
- fonds Advieslijn (inkomsten)	16.049	1.492
- fonds Advieslijn (uitgaven)	-11.125	-7.427
	102.451	119.275
Verdeling reserves	2017	2016
	€	€
- continuïteitsreserve	700.000	550.000
- bestemmingsreserves	151.597	124.785
- overige reserve	81.348	160.366

Baten

De *contributie* van NPV-leden heeft beduidend meer opgeleverd dan was begroot. In de begroting was gerekend met een daling van het ledenaantal van 9%, terwijl de daling maar 7% bedroeg.

Ook de totale inkomsten van de *giften en baten uit fondsenwerving* is hoger dan begroot. Het natuurlijk verloop van de toegezegde periodieke giften is opnieuw aangevuld met nieuwe giften.

Bij de *Subsidiebaten* is door verschuivingen van subsidietoezeggingen naar 2018 een verschil in de ontvangsten ten opzichte van de begroting ontstaan.

Lasten

Besteed aan doelstelling

Er is € 315.461 besteed aan de doelstelling, dit is 84,9% van de begroting van € 371.450. Door de verschuiving van projecten naar 2018 zijn enkele uitgaven ook naar dat jaar verschoven. Opnieuw heeft de verrekening van niet gebruikte retributiegelden een voordelig resultaat van € 22.235 op de uitgaven.

Overige uitgaven

Bij de *automatiseringskosten* zijn enkele eenmalige kosten geweest in verband met noodzakelijke aanpassingen van hard- en software op het landelijk bureau.

Balans per 31 december 2017

	<u>31 december 2017</u>	<u>31 december 2016</u>
	€	€
ACTIVA		
<i>Immateriële vaste activa</i>	16.628	38.348
<i>Materiële vaste activa</i>	45.539	57.017
<i>Voorraden</i>	19.430	29.420
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>	84.191	74.023
<i>Liquide middelen</i>	<u>1.064.300</u>	<u>940.369</u>
	1.167.921	1.043.812
Totaal activa	<u>1.230.088</u>	<u>1.139.177</u>
 PASSIVA		
<i>Reserves</i>		
- Continuïteitsreserve	700.000	550.000
- Bestemmingsreserves	151.597	124.785
- Overige reserves	<u>81.348</u>	<u>160.633</u>
	932.945	835.418
<i>Fondsen</i>		
- Fonds Advieslijn	22.245	17.321
<i>Voorzieningen</i>		
- Voorziening pensioenbijdragen	13.870	32.770
<i>Kortlopende schulden</i>	261.028	253.668
Totaal passiva	<u>1.230.088</u>	<u>1.139.177</u>

Staat van baten en lasten over 2017

	Resultaat 2017	Begroting 2017	Resultaat 2016
	€	€	€
BATEN			
Contributies	926.907	887.000	941.484
Giften en baten fondsenwerving	684.458	626.600	641.328
Sponsorbijdragen	10.000	10.000	10.000
Subsidiebaten	183.539	191.950	229.287
Baten levering van producten en diensten	39.172	38.200	40.364
Overige baten	78.144	75.700	85.501
Financiële baten	1.248	5.000	4.261
Som der baten	1.923.468	1.834.450	1.952.225
LASTEN			
<i>Besteed aan doelstelling</i>			
Communicatie en voorlichting	129.961	125.500	157.780
Beleidsbeïnvloeding	27.340	32.950	24.254
Advies en toerusting	17.686	28.450	33.822
Thuishulp	62.280	69.800	68.985
Way of Life	4.264	6.750	22.652
Verenigingszaken	73.930	108.000	67.706
Kosten fondsenwerving	141.617	146.550	136.084
Inkoopwaarde levering producten en diensten	5.415	6.200	7.483
Verstrekte subsidies	7.500	7.500	7.500
Afschrijvingskosten	37.207	36.700	45.084
Personeelskosten	1.096.456	1.102.500	1.080.279
Huisvestingskosten	84.112	84.300	68.227
Kantoorkosten	35.512	43.150	38.545
Automatiseringskosten	65.769	54.500	42.022
Algemene kosten	31.968	28.600	32.527
Som der lasten	1.821.017	1.881.450	1.832.950
Resultaat	102.451	-47.000	119.275
Resultaatbestemming boekjaar:			
Toevoeging/onttrekking aan:			
- continuïteitsreserve	150.000		50.000
- overige reserves	-79.285		101.950
- bestemmingsreserve financiering activa	-43.188		-4.938
- bestemmingsreserve uitbreiding CRM fase 2	-		-21.802
- bestemmingsreserve Communicatiemedewerker	35.000		-
- bestemmingsreserve Marketing & Communicatie	35.000		-
- fonds Advieslijn (inkomsten)	16.049		1.492
- fonds Advieslijn (uitgaven)	-11.125		-7.427
	102.451		119.275

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

Gelieerde verenigingen en stichtingen

De NPV (Nederlandse Patiëntenvereniging) is een landelijk opererende organisatie, gevestigd te Veenendaal. Zij werkt nauw samen met zelfstandige NPV-verenigingen op plaatselijk en regionaal niveau, die slechts kunnen worden opgericht met goedkeuring van "de landelijke vereniging". Daarnaast heeft de NPV een zusterstichting, te weten de Stichting Huisvesting NPV te Veenendaal, waarvan het bestuur wordt gevormd door het dagelijks bestuur van de "landelijke" vereniging en enkele onafhankelijke leden.

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

De NPV (Nederlandse Patiënten Vereniging) is feitelijk en statutair gevestigd op Kerkewijk 115, 3904 JA te Veenendaal en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 40479673.

Verslaggevende eenheid

De jaarrekening is in 2017 overeenkomstig de Richtlijn Jaarverslaggeving, kleine organisaties zonder winststreven (RJK C1) opgesteld. Het verslag over 2017 betreft uitsluitend de NPV en er heeft geen consolidatie plaatsgevonden van de gelieerde verenigingen en stichtingen.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING

Activa en passiva worden opgenomen voor de nominale waarde, tenzij in deze toelichting anders wordt vermeld.

In 2017 zijn de activa gesplitst in immateriële- en materiële activa. De cijfers voor 2016 zijn hiertoe aangepast.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de jaarlijkse lineaire afschrijvingen. Deze afschrijvingen zijn bepaald op basis van de geschatte economische levensduur.

De afschrijvingspercentages per jaar bedragen als volgt:

- CRM 33,33 % van de aanschafwaarde per jaar;
- Zorgbeheer 20 % van de aanschafwaarde per jaar;

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de jaarlijkse lineaire afschrijvingen. Deze afschrijvingen zijn bepaald op basis van de geschatte economische levensduur.

De afschrijvingspercentages per jaar bedragen als volgt:

- kantoormeubilair 10 % van de aanschafwaarde per jaar;
- (computer)apparatuur en presentatiemateriaal 20 of 25 % van de aanschafwaarde per jaar;
- ICT investeringen in 2014 en 2015 20 % van de aanschafwaarde per jaar.

Vorraden

Deze zijn gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde, onder aftrek van een bedrag voor incourant, voor zover daar aanleiding toe bestaat.

Kortlopende vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid, welke op basis van individuele beoordeling is vastgesteld.

De onder de kortlopende vorderingen opgenomen nog te ontvangen projectsubsidies betreffen de per balansdatum nog niet afgeronde projecten. Deze vorderingen worden gewaardeerd op het saldo van de toegezegde subsidiebedragen, indien en voor zover van toepassing, onder aftrek van de aan de subsidiabele projecten bestede kosten. Eerst nadat de projecten zijn afgerond kan de rechtmatigheid van de ontvangen subsidies worden beoordeeld. Eventuele subsidie inhoudingen zullen ten laste van het exploitatiesaldo worden gebracht in het jaar van afwikkeling.

Voorzieningen

De voorziening pensioenbijdragen is actuariel berekend met een rekenrente van 4%. Betaalde bedragen inzake de verplichting worden ten laste van deze voorziening gebracht.

GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, met dien verstande dat de ontvangen bedragen voor projectsubsidies slechts als baten worden verantwoord voor zover hiervoor een gelijk bedrag aan kosten is verantwoord.

Contributies en giften worden opgenomen als baten in het jaar van ontvangst.

Alle lasten in de jaarrekening zijn tegen historische kostprijs opgenomen.

De opbrengsten uit hoofde van nalatenschappen zijn verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgelegd.

Begroting 2018

	Begroting 2018	Resultaat 2017	Begroting 2017
	€	€	€
BATEN			
Contributies	905.000	926.907	887.000
Giften en baten fondsenwerving	649.800	684.458	626.600
Sponsorbijdragen	10.000	10.000	10.000
Subsidiebaten	134.500	183.539	191.950
Baten levering van producten en diensten	33.000	39.172	38.200
Overige baten	82.300	78.144	75.700
Financiële baten	1.300	1.248	5.000
Som der baten	1.815.900	1.923.468	1.834.450
LASTEN			
<i>Besteed aan doelstelling</i>			
Communicatie en voorlichting	124.350	129.961	125.500
Beleidsbeïnvloeding	19.350	27.340	32.950
Advies en toerusting	36.050	17.686	28.450
NPV Dichtbij	104.250	106.524	146.800
Way of Life	3.250	4.264	6.750
Kosten fondsenwerving	186.700	171.303	177.550
Inkoopwaarde levering producten en diensten	3.500	5.415	6.200
Verstrekke subsidies	7.500	7.500	7.500
Afschrijvingskosten	24.600	37.207	36.700
Personeelskosten	1.175.500	1.096.456	1.102.500
Huisvestingskosten	86.600	84.112	84.300
Kantoorkosten	36.400	35.512	43.150
Automatiseringskosten	69.200	65.769	54.500
Algemene kosten	36.150	31.968	28.600
Som der lasten	1.913.400	1.821.017	1.881.450
Resultaat	-97.400	102.451	-47.000